

C-625/19. PPU. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2019. augusztus 22.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Rechtbank Amsterdam (Hollandia)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2019. augusztus 22.

Kérelmező:

Openbaar Ministerie

Ellenérdekű fél:

XD

Az alapeljárás tárgya

Az ügyész európai elfogatóparancs megvizsgálása iránti kérelme

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Az EUMSZ 267. cikk szerinti jelen kérelem tárgyát egyrészt azon feltételek képezik, amelyek mellett valamely ügyészt a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kibocsátó igazságügyi hatóságnak kell tekinteni, másrészt pedig az a követelmény, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozattal szemben jogorvoslatnak kell rendelkezésre állnia.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés

A 2002/584/IB kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett kibocsátó igazságügyi hatóságnak kell-e tekinteni a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő, az európai elfogatóparancs kibocsátásával közvetlenül összefüggő feladatainak ellátása során függetlenül eljáró és egy

európai elfogatóparancsot kibocsátó ügyészt, ha a kibocsátó tagállamban valamely bíró ezen ügyésznek az európai elfogatóparancs kibocsátása tárgyában történő tényleges határozathozatala előtt megvizsgálta az európai elfogatóparancs kibocsátásának feltételeit és különösen annak arányos jellegét?

A hivatkozott uniós jogi rendelkezések

Az európai elfogatóparancsról és a tagállamok közötti átadási eljárásokról szóló, 2002. június 13-i 2002/584/IB [tanácsi] kerethatározat (HL 2002. L 190., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 34. o.) 1. és 6. cikke

A hivatkozott nemzeti jogi rendelkezések

Az Overleveringswet (a személyek átadásáról szóló törvény) (Stb. 2004., 195.) 1. cikke

A tényállás és az alapeljárás rövid bemutatása

- 1 XD-t 2019. május 28-án fogták el Hollandiában a svéd ügyészség által 2019. május 27-én kibocsátott európai elfogatóparancs alapján. Az európai elfogatóparancs a keresett személynek a büntetőeljárás Svédországban való lefolytatása céljából történő átadására irányul. XD-t Svédországban azzal gyanúsítják, hogy bűnszövetségben másokkal közösen heroint és kokaint csempészett európai országokba, többek között Svédországba. A szóban forgó európai elfogatóparancs alapját a Göteborgs Tingsrätt (göteborgi körzeti bíróság, Svédország) által 2019. május 27-én kibocsátott nemzeti elfogatóparancs képezi.
- 2 2019. május 29-én az ügyész az európai elfogatóparancs megvizsgálása iránti kérelmet terjesztett elő. Az eljárást kétszer felfüggesztették. Időközben további kérdéseket intéztek a svéd kibocsátó hatósághoz. Svédországban e hatóság az ügyészség. Az ügyészség van kijelölve a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett illetékes hatóságként.
- 3 A kérdéseket annak megvizsgálása céljából intézték a svéd kibocsátó hatósághoz, hogy az európai elfogatóparancs e hatóság általi kibocsátása megfelel-e az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: Bíróság) által a 2019. május 27-i OG és PI (lübecki és zwickau-i ügyészség) ítéletben (C-508/18 és C-82/19 PPU, EU:C:2019:456) megfogalmazott követelményeknek.
- 4 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az említett ítéletből az következik, hogy valamely ügyész akkor tekinthető kibocsátó igazságügyi hatóságnak, ha részt vesz a kibocsátó tagállam igazságszolgáltatásában, függetlenül jár el, és az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatával szemben jogorvoslattal lehet élni.

Az alapeljárásban részt vevő felek alapvető érvei

- 5 Az ügyészség a jelen ügy kérelmezőjeként arra hivatkozik, hogy az a kritérium, amelyet a nemzeti bíró az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatának meghozatala során alapul vesz, megfelel az OG és PI ítélet követelményeinek, és a svéd ügyészséget ezért helyesen jelölték ki kibocsátó hatóságként.

Az előzetes döntéshozatalra utalás indokainak rövid bemutatása

- 6 A svéd hatóságok által megküldött információk alapján a kérdést előterjesztő bíróság azt állapítja meg az ügyészség álláspontjával kapcsolatban, hogy egy svéd ügyész részt vesz Svédország igazságszolgáltatásában, és függetlenül jár el; egy svéd ügyész nincs kitéve azon kockázatnak, hogy valamely egyedi esetben közvetlenül vagy közvetetten utasításokat kaphat az igazságügyi minisztériumhoz hasonló végrehajtó hatalmi szervtől az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat meghozatala keretében.
- 7 A svéd ügyész tehát a fenti 4. pontban említett követelmények közül legalább az első kettőnek megfelel ahhoz, hogy a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett „kibocsátó igazságügyi hatóságnak” lehessen tekinteni. E követelményeket az OG és PI ítélet 73. és 74. pontjában fogalmazta meg a Bíróság.
- 8 A megküldött információkból azonban az derül ki, hogy Svédországban nem lehet jogorvoslattal élni az ügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatával szemben. Erre tekintettel lehetséges, hogy az európai elfogatóparancsot a jelen ügyben nem a 2002/584 kerethatározat 6. cikkének (1) bekezdése értelmében vett igazságügyi hatóság bocsátotta ki.
- 9 A jogorvoslat előterjesztésének lehetőségére vonatkozó követelmény az OG és PI ítélet 75. pontjából következik. E pontban a következőket állapítja meg a Bíróság: „[e]mellett, amikor a kibocsátó tagállam joga az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő olyan hatóságra bízta, amely maga nem valamely bíró vagy bíróság, az ilyen elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatnak és különösen az ilyen határozat arányos jellegének az említett tagállamban olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek.”
- 10 Az „ilyen elfogatóparancs” kifejezés csak az „európai elfogatóparancsra” utalhat, és semmiképpen sem vonatkoztatható egy európai elfogatóparancstól eltérő elfogatóparancsra, különösen nem az európai elfogatóparancs alapját képező nemzeti elfogatóparancsra.
- 11 Az OG és PI ítélet 67. pontjában a Bíróság különbséget tesz az eljárási jogok és alapvető jogok védelmének két szintje között. Az első szintet a nemzeti

elfogatóparancs kibocsátása során biztosított védelem, a második szintet pedig az európai elfogatóparancs kibocsátása során biztosított védelem képezi.

- 12 A svéd ügyész arra hivatkozott a jelen ügyben, hogy az OG és PI ítélet 75. pontja szerinti kritérium nem vehető figyelembe az ítélet 68. pontja miatt. Ez utóbbi pont szerint ugyanis elegendő, ha a védelem 68. pontban említett két szintje közül csak az egyiket hoznak a hatékony jogvédelem követelményeinek megfelelő határozatot.
- 13 Ahogyan az a 68. pontból kiderül, a védelem két szintje magában foglalja többek között, hogy a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek megfelelő határozatot hozzanak „legalább” a védelem egyik szintjén. Ez azt jelenti, hogy amikor az európai elfogatóparancsot az igazságszolgáltatásban részt vevő olyan hatóság bocsátja ki, amely nem valamely bíró vagy bíróság, a nemzeti elfogatóparancsot mindenképpen valamely bírónak vagy bíróságnak kell kibocsátania.
- 14 Az OG és PI ítélet 69. pontjában az alábbiakat állapítja meg a Bíróság ezzel kapcsolatban: „[e]bből következik, hogy amikor a kibocsátó tagállam az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskört az e tagállam igazságszolgáltatásában részt vevő olyan hatóságra bízta, amely nem valamely bíró vagy bíróság, a nemzeti bírósági határozatnak – mint amilyen a nemzeti elfogatóparancs – meg kell felelnie az ilyen követelményeknek.”
- 15 A fent említett 68. pontból ezért az a következtetés vonható le, hogy legalább a két szint egyikén bírónak vagy bíróságnak kell határozatot hoznia. A 69. pontban vázolthoz hasonló helyzetben a 70. pont szerint nemzeti szinten – mégpedig az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat alapját képező nemzeti elfogatóparancs szintjén – biztosított a védelmi szint.
- 16 A fent említett ítélet 71. és 72. pontjából az következik, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátásáról határozatot hozó hatóság feladata a védelem második szintjének biztosítása, „még akkor is, ha ezen európai elfogatóparancs valamely bíró vagy bíróság által hozott nemzeti határozaton alapul”.
- 17 A védelem e második szintje keretében először is a kibocsátó igazságügyi hatóság az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozat meghozatala során „ne[m] [lehet] kitéve azon kockázatnak, hogy többek között a végrehajtó hatalomtól származó egyedi utasításnak van alávetve” (73. és 74. pont). Ha az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó hatáskör az igazságszolgáltatásban részt vevő olyan (teljes mértékben független) hatóságra van bízva, amely maga nem valamely bíró vagy bíróság, az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatnak és különösen az ilyen határozat arányos jellegének ezenfelül (a 75. pont szóhasználatával „emellett”) olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek, más szóval, valamely bíró vagy bíróság előtti eljárás tárgyává tehetőnek kell lennie.

- 18 A fent említett 68. pont szövegében semmi sem zárja ki – különösen nem a „legalább” szó – a 75. pontban említett követelmény érvényességét olyan esetben, amelyben a határozatot nemzeti szinten valamely bíró vagy bíróság hozza meg. A 68. cikk csak azt követeli meg, hogy valamely bíró vagy bíróság hozza meg a nemzeti határozatot, vagy bocsássa ki az európai elfogatóparancsot. Az első esetet illetően ezt a 75. pont azzal egészíti ki, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátásáról nem bírónak vagy bíróságnak minősülő hatóság által hozott határozattal szemben valamely bíró vagy bíróság előtt jogorvoslati lehetőségnek kell rendelkezésre állnia.
- 19 Az OG és PI ítélet 75. és 68. pontjának követelményei tehát egymással párhuzamosan állnak fenn.
- 20 Ez következik az OG és PI ítélettel egy napon hozott 2019. május 27-i PF (Litvánia főügyésze) ítéletből (C-509/18, EU:C:2019:457) is. Ezen ügyben a nemzeti elfogatóparancsot bíróság bocsátotta ki (az ítélet 22. és 54. pontja), Litvánia főügyésze ezenkívül részt vett Litvánia büntető igazságszolgáltatásában (42. pont), és biztosított volt a főügyész végrehajtó hatalomtól való függetlensége; a kérdést előterjesztő bíróságnak ennek ellenére meg kellett vizsgálnia, „hogyan e főügyész európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatai olyan kereset tárgyát képezhetik-e, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelemhez kapcsolódó követelményeknek” (56. pont).
- 21 Még ha a nemzeti elfogatóparancsot valamely bíró vagy bíróság bocsátotta is ki, az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozattal szemben jogorvoslati lehetőségnek kell rendelkezésre állnia valamely bíró vagy bíróság előtt, ha e határozatot nem bírónak vagy bíróságnak minősülő hatóság hozta meg. E kérdést egyszer már „éclairének” tekintette a kérdést előterjesztő bíróság egy 2019. július 5-i korábbi ítéletben. Mivel a jelen ügy tárgyát egy európai elfogatóparancs kibocsátásáról szóló, a svéd ügyészség és ezért nem valamely bíró vagy bíróság által hozott határozat képezi, a két 2019. május 27-i ítélet szövege alapján az OG és PI ítélet 68. és 75. pontjában megfogalmazott mindkét követelménynek teljesülnie kell.
- 22 A két 2019. május 27-i ítélet meghozatalát követően a kérdést előterjesztő bíróság különböző, több tagállammal kapcsolatos ügyekben azonban azt állapította meg, hogy az érintett tagállamok jogszabályai nem biztosítanak az OG és PI ítélet 75. pontja értelmében vett jogorvoslatot az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozattal szemben. Ezen ügyek némelyikében arra hivatkoztak, hogy az a kritérium, amelyet a nemzeti bíró a nemzeti elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatának meghozatala során alapul vesz, megfelel az említett pont követelményeinek.
- 23 A jelen ügyben is ez a helyzet. Jóllehet a svéd jogszabályok nem biztosítanak az OG és PI ítélet 75. pontja értelmében vett jogorvoslatot az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozattal szemben, a svéd hatóságok által szolgáltatott információkból az derül ki, hogy a nemzeti elfogatóparancs kibocsátása iránti

kérelem megvizsgálása keretében az európai elfogatóparancs kibocsátásának arányos jellegét is megvizsgálják. A svéd ügyész által az XD elleni nemzeti elfogatóparancs tárgyában tartott tárgyalásról közölt információkból kiderül továbbá, hogy – amint azt e tárgyaláson nyíltan megvitatták – európai elfogatóparancsot kívántak kibocsátani XD elfogása és Svédországnak történő későbbi átadása céljából.

- 24 Erre tekintettel felmerül a kérdés, hogy a nemzeti igazságügyi hatósági határozat meghozatala során – és ezáltal az ügyészségnek az európai elfogatóparancs kibocsátása tárgyában történő tényleges határozathozatala előtt – különösen az európai elfogatóparancs esetleges kibocsátásának arányos jellegét illetően elvégzett bírósági vizsgálat megfelel-e az azon feltételben megnyilvánuló elveknek, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó ügyészségi határozatnak olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói jogvédelem követelményeinek.
- 25 E kérdés megválaszolása során jelentőséggel bír, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó aránytalan határozattal szembeni hatékony bírói jogvédelem szempontjából elvégzendő arányossági vizsgálatot *ex nunc* kell lefolytatni. Jóllehet a nemzeti igazságügyi hatóság által hozott határozatot és az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó határozatot a jelen esetben egy napon hozták meg, általánosságban eltelhet némi idő a nemzeti igazságügyi hatóság által hozott határozat elfogadása – és ezáltal az európai elfogatóparancs kibocsátása arányos jellegének előzetes megvizsgálása – és az európai elfogatóparancs kibocsátása között. Ezen idő alatt olyan új tények és körülmények merülhetnek fel, amelyek jelentőséggel bírnak az európai elfogatóparancs kibocsátásának arányos jellege szempontjából. Ilyen esetben az előzetes bírósági vizsgálat nem képes hatékony bírói jogvédelmet nyújtani az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó aránytalan határozattal szemben. Ha a kérdésre igenlő választ kell adni, logikus tehát minden esetben azt a feltételt támasztani, hogy az arányossági vizsgálat elvégzését követően a lehető leggyorsabban meg kell történnie a tényleges határozathozatalnak az európai elfogatóparancs kibocsátása tárgyában.
- 26 A Bíróság még nem foglalkozott a fenti 24. pontban említett kérdéssel. Több tagállam különböző kibocsátó hatóságai szerint e kérdésre igenlő választ kell adni, az OG és PI ítélet szövege viszont nemleges válaszra utal. A kérdést ezért a Bíróság elé kell terjeszteni.
- 27 Annak megválaszolására ezenkívül szükség van a kérdést előterjesztő bíróság által hozandó határozathoz.
- 28 Ha különösen az európai elfogatóparancs kibocsátása arányos jellegének a nemzeti elfogatóparancsot kibocsátó bíró általi előzetes megvizsgálása *nem* felel meg az azon feltételben megnyilvánuló elveknek, hogy az európai elfogatóparancs kibocsátására vonatkozó ügyészi határozatnak olyan bírósági jogorvoslat alá rendelhetőnek kell lennie, amely teljes mértékben megfelel a hatékony bírói

jogvédelem követelményeinek, nem vizsgálható meg az európai elfogatóparancs, és az átadás iránti kérelem tárgyában sem hozható határozat.

- 29 Ha az európai elfogatóparancs kibocsátása arányos jellegének ilyen előzetes megvizsgálása *mindenképpen* megfelel az említett elveknek, a kérdést előterjesztő bíróságnak érdemben meg kell vizsgálnia az európai elfogatóparancsot, és érdemben határoznia kell annak végrehajtásáról.
- 30 A kérdést előterjesztő bíróság azt kéri, hogy a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmet a Bíróság az EUMSZ 267. cikk negyedik bekezdése és a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikke alapján sürgösségi eljárásban bírálja el.
- 31 A keresett személy átadás céljából fogva van tartva az átadás iránti kérelem tárgyában hozandó határozat meghozatalára várva. A kérdést előterjesztő bíróság e határozatot addig nem tudja meghozni, amíg a Bíróság nem ad választ az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre. A Bíróság válaszának gyorsasága ezért közvetlen és döntő hatással van a keresett személy átadás céljából történő fogva tartásának időtartamára.

MUNKADOKUMENTUM